

Tehnike uzgoja i ljekovita svojstva gljive *Pleurotus* spp.

Sažetak

Rod gljiva *Pleurotus* (bukovače) obuhvaća neke od najpopularnijih jestivih gljiva, zbog njihovih poželjnih organoleptičkih i ljekovitih svojstava, bujnoga rasta i malih zahtjeva pri uzgoju. Mogu se uzgajati na deblu i raznim poljoprivrednim i šumskim (nus)proizvodima, korovima i otpadu, kao hrana, krmivo, za proizvodnju enzima i medicinskih spojeva, te za razgradnju otpada i detoksifikaciju. Pri uzgoju gljiva i proizvodnji biomase fermentacijom na krutoj podlozi i submerznom fermentacijom na tekućoj podlozi uspješno su korištene razne tehnike i supstrati. Međutim, za razliku od submerzne fermentacije na tekućoj podlozi, fermentacija na krutoj podlozi ne primjenjuje se često zbog ozbiljnih inženjerskih problema. Gljive vrste *Pleurotus* imaju niz ljekovitih svojstava, antitumorski, imunomodulacijski, antigenotoksični, antioksidativni i protuupalni učinak, snizuju kolesterol i povišeni krvni tlak, sprečavaju trombozu, snizuju razinu šećera u krvi te imaju antimikrobni i antivirusni učinak. Terapijska svojstva imaju ekstrakti ili spojevi izolirani iz fermentacijske podloge, micelija ili plodišta gljiva *Pleurotus* spp. Točnije, polisaharidi su ti koji sprečavaju nastanak tumora i jačaju imunitet te imaju i druga poželjna svojstva. Međutim, biokemijski mehanizmi tih procesa uglavnom su nepoznati. U ovom je revijalnom prikazu naglasak na najnovijim dostignućima u biotehnološkoj primjeni gljiva *Pleurotus* spp., osobito na proizvodnji plodišta, micelija i bioaktivnih spojeva fermentacijom na krutoj podlozi i submerznom fermentacijom na tekućoj podlozi. Prikazana su i ljekovita svojstva tih gljiva.